Dnevnik

Magdić, Antonia

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:167280

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

THE ACADEMY OF ARTS AND CULTURE IN OSIJEK

Repository / Repozitorij:

Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek

zir.nsk.hr

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

ODSJEK ZA LIKOVNU UMJETNOST

PREDDIPLOMSKI STUDIJ LIKOVNE KULTURE

ANTONIA MAGDIĆ

DNEVNIK

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

doc. art. Marko Živković

Osijek, 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD.....1
2. KNJIGA KAO TIJELO I MEDIJ UMJETNIČKOG DJELA..... 2
3. IDEJA..... 3
4. IZVEDBA RADA..... 4
    4.1. Grafičke tehnike..... 4
    4.2. Crtež..... 12
5. ZAKLJUČAK..... 14
6. SAŽETAK..... 15
7. POPIS SLIKA..... 16
8. LITERATURA..... 17

1. UVOD

Promatranjem svijeta oko sebe i igrom pronalaženja raznih oblika u njemu, zajedno sa izražavanjem svojih doživljaja i raspoloženja, nastao je moj završni rad pod nazivom "Dnevnik". Serija grafika i crteža nastala je kontinuiranim procesom istraživanja i promatranja okoline te bilježenjem doživljaja na matrice i papire. Dnevnik se sastoji od 9 grafičkih listova i 21 crteža uvezanih i ukoričenih u formu knjige. Radovi nastaju kombiniranjem grafičkih tehnika dubokog i visokog tiska te primjenom boje pri otiskivanju. Kombinirala sam tehnike koje ne dopuštaju spontanost i ne otvaraju mjesto eksperimentu s onim tehnikama koje ne dopuštaju potpunu kontrolu rada. Taj sukob kontrole i slobode izražava i moje unutrašnje stanje te odnos čovjeka i prirode. Cilj ovog završnog rada je obuhvatiti do sada stečeno znanje i spojiti ga s izazovom za dosljednošću svakodnevnog promatranja prirode i sebe te skiciranja i crtanja.

2.KNJIGA KAO TIJELO I MEDIJ UMJETNIČKOG DJELA

Važan element grafičkih knjiga čini način na koji se percipiraju jer za razliku od pojedinačnih grafičkih listova obješenih na zid i doživljenih s distance, knjiga zahtijeva angažman od promatrača, koji je doživljava u činu listanja, odnosno taktilno i vizualno. Takvim izravnim sudjelovanjem u radu kao važan moment, osim uočavanja likovnih kvaliteta rada, ističe se i element vremena, koji je uključen u proces doživljavanja rada.[1]

Odnos knjige i umjetnosti te sve nijanse koje postoje na relaciji knjiga-umjetnost čine zanimljivu temu kako s terminološkog tako i s vizualnog stajališta, te se u literaturi nerijetko govori o razlikama između knjige umjetnika i livre d'artiste, te bibliofilskog izdanja, kojima s obzirom da govorimo o grafičkom mediju možemo pridružiti i pjesničko-grafičku mapu kao poseban odnos riječi, teksta i likovnog prikaza.

Livre d'artiste poseban je oblik knjige u kojem je djelo rezultat spoja i dijaloga ostvarena između pisca i pisanog teksta s jedne strane te umjetnika i likovnog prikaza s druge strane. Ona se pojavila potkraj 19.stoljeća, a puni je zamah doživjela u prvoj polovici dvadesetog stoljeća. Umjetnici su bili autori samo vizualnih prikaza, ali ne i ostalih aspekata knjige (tiskanje, uvezivanje).

Knjiga umjetnika, za razliku od prije navedenih primjera koji ujedinjuju pisani tekst i likovni jezik, razvila se mnogo slobodnije i nezavisnije od edicija, uvriježenih oblika i materijala. Riječ je o fenomenu 20. stoljeća kada knjiga postaje nositelj, medij u kojem umjetnici vide novi poticaj za umjetničko izražavanje, a karakterizira je prostor neograničenih mogućnosti koji će dovesti do tretiranja knjige kao umjetničkog objekta.[2]

[1]Grafika, Hrvatski časopis za umjetničku grafiku i nakladništvo, Zagreb, God. IV. br. 10-11, rujan 2006- ožujak 2007, str. 20

[2] Grafika, Hrvatski časopis za umjetničku grafiku i nakladništvo, Zagreb, God. IV. br. 10-11, rujan 2006- ožujak 2007, str. 19

3. IDEJA

Naglaskom na pojedinačne, izabrane, izolirane i potpuno apstraktne dijelove materijalnog svijeta brišem granice između promatrane okoline i mašte. Sama ideja za rad je proizašla iz straha od zaborava, prolaznosti trenutka i potrebe za svakodnevnim vođenjem svojevrsnih dnevničkih zapisa. Likovni jezik ovih zapisa su linija, ploha i boja za duboki i visoki tisak bez uporabe slova i riječi. Radovi su nastajali spontano i intuitivno kao produkti eksperimentiranja u potrazi za vlastitim "rječnikom" odnosno rukopisom. Dnevnik je sačinjen od grafičkih otisaka i crteža nastali kombiniranjem tehnika. Broj grafičkih listova jednak je broju dana unutar jednoga mjeseca provedenih na kolegiju Grafike VI te je tako ukupan broj radova u dnevniku jednak prosječnom broju dana u mjesecu što je dovelo do skupa od 30 radova.

„Priroda je neprestana preobrazba. Naše gledanje je preobrazba. Sadržaj umjetničkog djela je preobrazba, djelo je sustav preobrazbi.“ [3]

Vodeći se navedenim citatom nastaju i moje grafike te crteži, kao svojevrsne preobrazbe, izdvojene i promatrane okoline u različite organske oblike i linije. Ideja za vođenjem dnevnika inspirirana je crtačkim dnevnicima Nives Kavurić-Kurtović i Ane Feiner-Žalac.

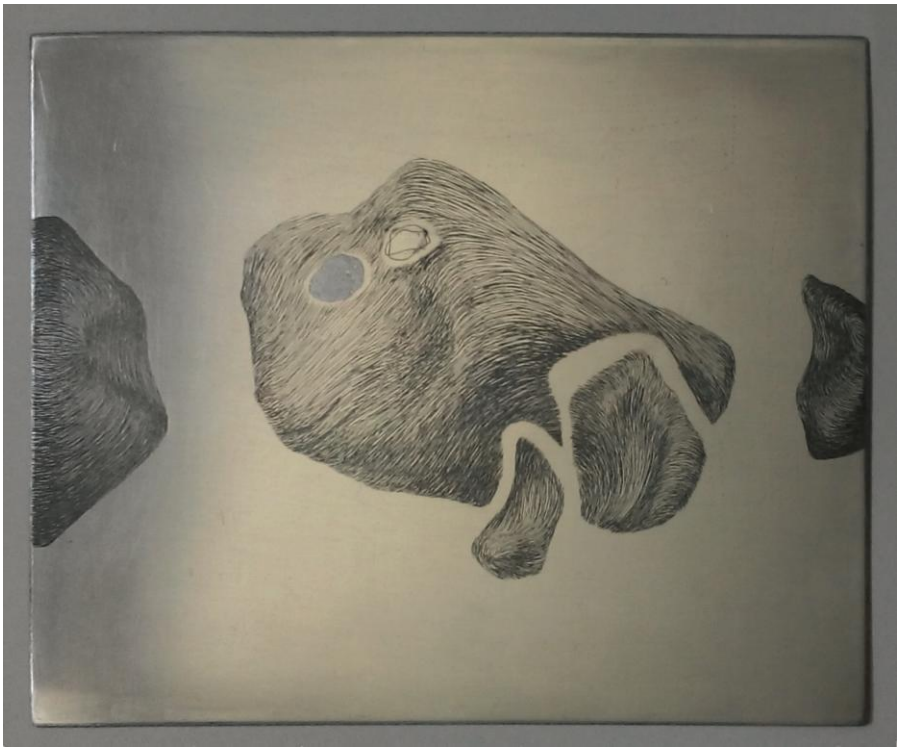
[3]Damjanov,Jadranka, Metafizika crteža, Sipar, Zagreb, 2006., str. 315

4. IZVEDBA RADA

4.1.Grafičke tehnike

U izradi završnog rada koristila sam cinčane ploče debljine 0,7 i 0.5 mm. Prilikom njihova oblikovanja pretežno su korištene iste grafičke tehnike te je svaka matrica nastala u jednome danu. Matrice su dimenzija 17x14 cm i otisnute su na papirima dimenzija 33,5x24,5 cm.

Prije početka rada na matricama, one su prvo izbrušene brusnim papirima granulacije 800 i 1200 nakon čega su odmašćene, polirane polir-pastom te su sređeni njihovi rubni dijelovi odnosno fasete. Nakon toga su zaštićene njihove poleđine, a one su premazane tankim zaštitnim slojem, grundom. Na pripremljene matrice prvo je rađen bakropis.

Slika 1: *23. 05. 2018.*, izjetkana matrica

Bakropis je grafička tehnika dubokog tiska, kod koje crtež nastaje postupkom jetkanja. Na već zaštićenu ploču se pomoću igle crta crtež. Ploča se potom uranja u kiselinu koja nagriza nezaštićeni metal, a što se duže drži u njoj, to su dublje udubine.

Korijeni bakropisa leže u postupku jetkanja koji je isprva upotrebljavan za ukrašavanje oružja. Početkom 16. stoljeća Daniel Hopfer je u Augsburgu prvi puta te ukrase pokušao otisnuti na papir. U 18. je stoljeću bakropis ostao najpopularnijom tiskarskom tehnikom, ali je tada, prije svega, korišten za reprodukcije slika.[4]

Slika 2: *03. 05. 2018.*, izjetkana matrica

[4]Altmann, L., Bernhard, M., Bodmer,G.,... Leksikon slikarstva i grafike, Begen, Zagreb, 2006., str. 43

Nakon završene prve faze jetkanja bakropisa, slijedi tehnika suhe akvatinte. Ova tehnika se izvodi tako što se matrica prvo napraši kolofonijem te se direktno utječe na tu osjetljivu površinu. Pri izradi svojih matrica, na naprašenu sam matricu kistom nanosila alkohol i vodu te tako dobivala površine na koje nisam imala potpuni utjecaj. Nakon intervencije na ploči, ona se zagrijava sve dok se zrnca kolofonija ne otope i zalijepe za ploču. Tada se ponovno zaštiti poleđina ploče te se ona ponovno jetka.

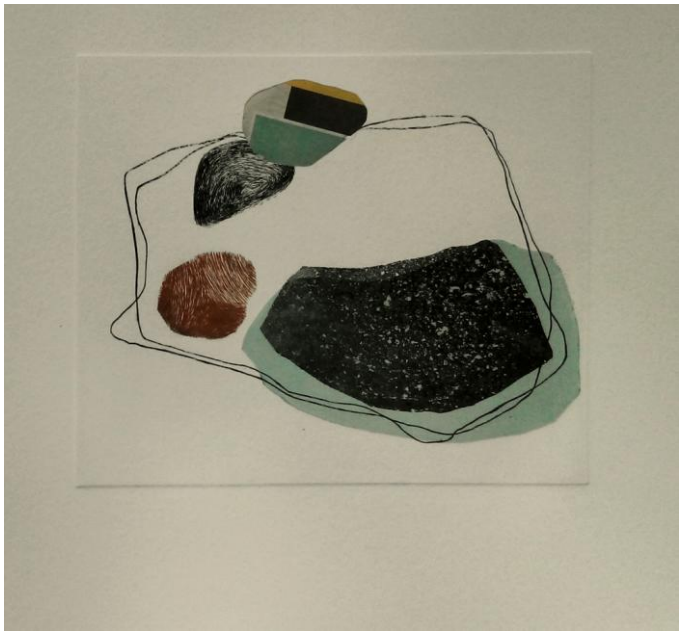

Slika 3: sve izjetkane matrice

Prilikom otiskivanja matrica koristila sam boje za visoki i duboki tisak te tehniku Chine-collé.[5] Chine-collé je metoda pri otiskivanju u kojoj se papir niže gramaže postavlja na matricu. Na taj papir se nanosi ljepilo te se prilikom prolaska kroz prešu on otisne tj. zalijepi na površinu grafičkog lista. Prilikom otiskivanja ovom metodom ja sam se služila izrezivanjem oblika iz listova dnevnih novina.

Slika 4: 0*4.05.2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

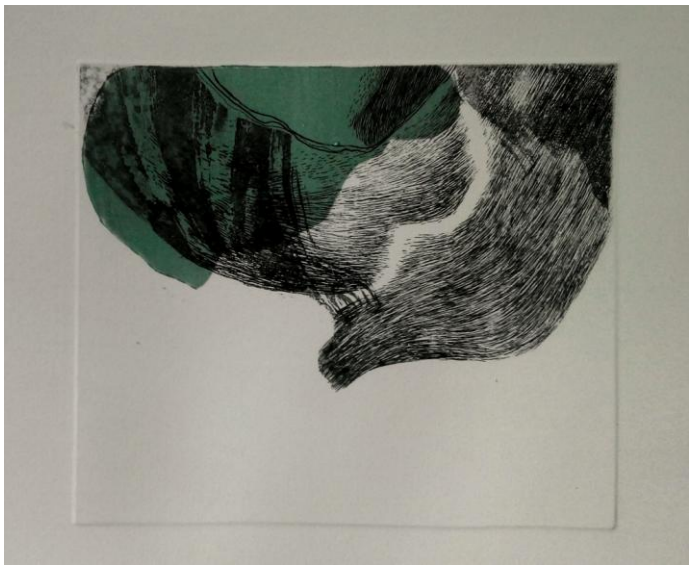

Slika 5: *16.05.2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

[5] Chine-colle, https://en.wikipedia.org/wiki/Chine-coll%C3%A9, 04.09.2018.

Slika 6: *01.06.2018.*, A.O. 1/1, kombinirana tehnika

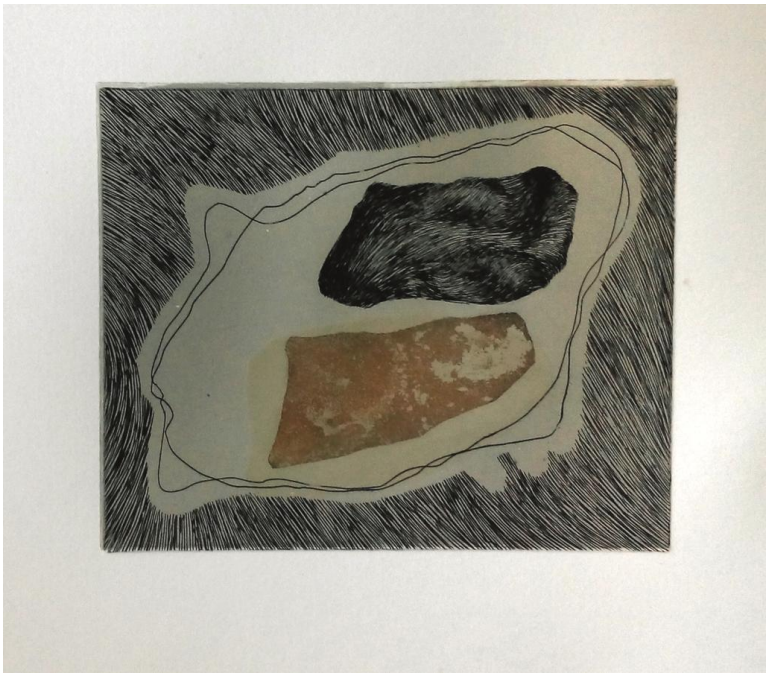
Slika 7: *24.05.2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

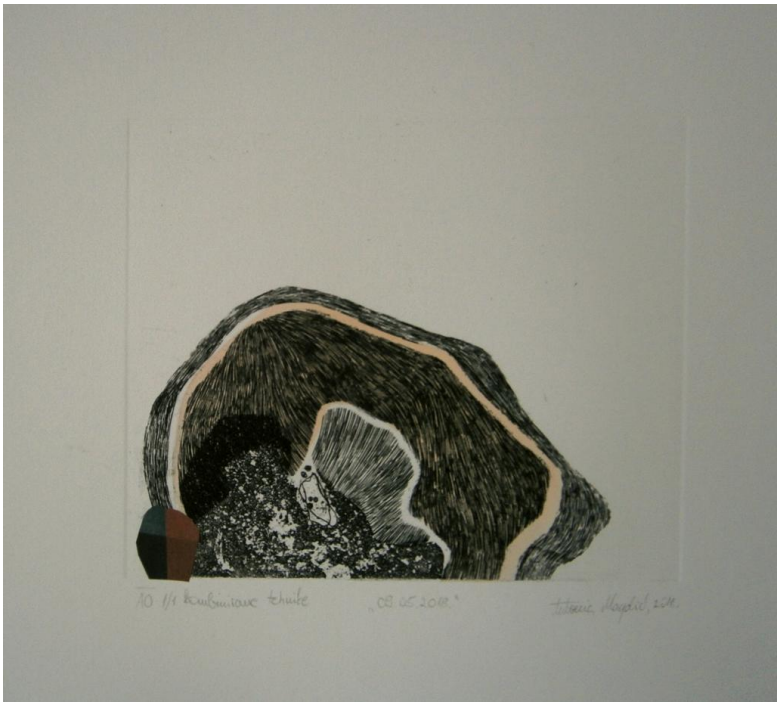
Slika 8: *03. 05. 2018.,* A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 9: *11. 05. 2018.,* A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 10: *17. 05. 2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 11: *09. 05. 2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

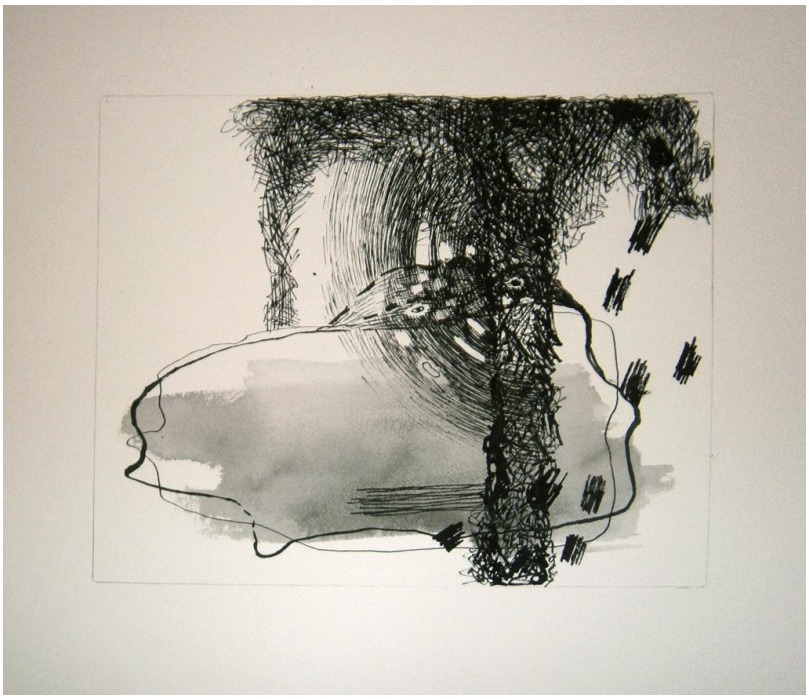
Slika 12: *23. 05. 2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

4.2. Crtež

Osim grafičkih listova ovaj rad čine i crteži u tušu. Crtež je likovno oblikovanje na plohi u kojem je glavno izražajno sredstvo linija. Mogućnost jednostavne linearne stilizacije dala je čovjeku mogućnost za orijentaciju i svladavanje vidljivog svijeta.

Crtežu kao sredstvu umjetničkog izražavanja posebice pogoduju neposrednost i spontanost, te mogućnost apstrahiranja stvarnosti.[6]

Način oblikovanja mojih crteža postignut je izmjenom mnoštva čvrstih i kratkih linija koje svojom gustoćom odnosno međusobnom udaljenošću stvaraju plohe i stapaju se u jedinstvene oblike te slobodnih poteza i tankih linija.
Umjetnici 20. stoljeća nastojali su u svoje koncepcije također integrirati spontanost i neposrednost crteža. Primjerice, tijek linije u radovima Paula Kleea igra upravo odlučujuću ulogu.[7]

Slika 13: *14. 05. 2018.*,tuš

[6]Altmann, L., Bernhard, M., Bodmer,G.,... Leksikon slikarstva i grafike, Begen, Zagreb, 2006., str. 122

[7]Altmann, L., Bernhard, M., Bodmer,G.,... Leksikon slikarstva i grafike, Begen, Zagreb, 2006., str. 122

Crtež kistom je crtačka tehnika u kojoj se tuš pomoću kista nanosi na nosač slike. Prvi crteži kistom nastali su u razdoblju mlađeg paleolitika, u okviru špiljskog slikarstva. Od 15. stoljeća crtež kistom postaje samostanom likovnom disciplinom koja svoj vrhunac dostiže u baroku.[8]

Slika 14: *05 .05. 2018.*,tuš

[8]Altmann, L., Bernhard, M., Bodmer,G.,... Leksikon slikarstva i grafike, Begen, Zagreb, 2006., str. 121

5. ZAKLJUČAK

Ovaj Dnevnik predstavlja trag osobnog, unutrašnjeg stanja i stanja okoline u određenom vremenskom periodu. On je svojevrsni likovni eksperiment u obliku knjige i izazov za dosljednošću svakodnevnog promatranja prirode, sebe i crtanja.

Nastajao je u razdoblju od 3. svibnja do 1. lipnja 2018. godine te je spoj grafičkih listova i crteža tušem.

Potreba za bilježenjem okoline i impresije koju na mene ista ostavlja te pretvorba u apstraktne forme i kompozicije dovela je do nastanka ovih dnevničkih zapisa.

6. SAŽETAK

Nastajanje završnog rada bio je kontinuirani proces zapažanja okoline te igre misli i mašte unutar vremenskog perioda od 30 dana. Ostvaren je kroz 9 grafičkih listova na kojima su otisnute cinčane matrice dimenzija 17x14 centimetara te 21 crteža u tehnici tuša. Papiri na kojima su nastali radovi su 33,5 cm širine i 24,5 cm visine. Grafike su rađene kombiniranim tehnikama dubokog i visokog tiska. Naziv svakoga rada je nadnevak njegova nastanka.

Ključne riječi:
grafika, bakropis, suha akvatinta, kombinirana tehnika, dnevnik, crtež, apstrakcija

7. POPIS SLIKA

Slika 1: *23. 05. 2018.,* izjetkana matrica

Slika 2: *03. 05. 2018.,* izjetkana matrica

Slika 3: sve izjetkane matrice

Slika 4: 0*4.05.2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 5: *16.05.2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 6: *01.06.2018.*, A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 7: *24.05.2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 8: *03. 05. 2018.,* A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 9: *11. 05. 2018.,* A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 10: *17. 05. 2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 11: *09. 05. 2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 12: *23. 05. 2018.*,A.O. 1/1, kombinirana tehnika

Slika 13: *14. 05. 2018.*,tuš

Slika 14: *05 .05. 2018.*,tuš

8. LITERATURA

1. Altmann, L., Bernhard, M., Bodmer,G.,... Leksikon slikarstva i grafike, Begen, Zagreb, 2006.
2. Damjanov,Jadranka, Metafizika crteža, Sipar, Zagreb, 2006.
3. Grafika, Hrvatski časopis za umjetničku grafiku i nakladništvo, Zagreb, God. IV. br. 10-11, rujan 2006- ožujak 2007

Web:

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Chine-coll%C3%A9, 04.09.2018.